

अवसर्जनं Liberation.

अवसृष्ट *p. p.* Given away, left, abandoned, dismissed, let go.

अवसो 4 P. 1 To finish, accomplish. -2 To destroy. -3 To determine, understand; किमप्यनवसीयमानं K. 278; अवासासीच्च वैयासिकी (वार्फ) Malli. -4 (Intrans.) To fail; be at an end; शक्तिर्मावस्यति हिनयुद्धे Ki. 16. 17. -5 To put up (as at an inn). -6 To let loose, liberate. -7 To draw near, approach. -8 To dwell, stay. -9 To settle, fix. -10 To stand firm, to persist in. -11 To know; Bk. 19. 28. -12 To get, attain to, reach. -Caus. 1 To cause to be completed, finish, complete; अप्य विधिमवसाप्य शास्त्रदृष्टं R. 5. 76. -2 To understand, comprehend; अवसाययितुं क्षमाः सुखं Ki. 2. 29.

अवसा Ved. Liberation, release.

अवसातृ *m.* Ved. A deliverer.

अवसानं [अव-सो-ल्युट्] 1 Stopping. -2 Conclusion, termination, cessation, end; दोहावसाने पुनरेव शोभन्ती R. 2. 23, 45; तच्छिष्याध्ययननिवेदितावसानां 1. 95; इत्येतदवसानं कथायाः M. 5 thus ends the story; विरसे K. 180; आत्मनः सुखावसानेन V. 3 at the sacrifice of; (at the end of comp.) ending with, terminating at; स चायमंशुलीयकदशेनावसानः S. 7; यत्कलुषः स्वावसानमेव दुःखं K. 328. -3 Death, decease; अवसानेऽग्राजस्य योद्धव्यं भवता किल Ve. 5. 38; मूलपुरुषावसाने संपदः परमुपतिष्ठति S. 6. -4 Boundary, limit; विलोकिता दर्शनीयानामवसानभूमिः K. 124 furthest or highest limit. -5 (In gram.) The last part of a word or period (opp. आदि); आदिमध्यावसानेषु यस्ता याति लाघवं; अनीकपदावसानं देवादि नाम R. 18. 10 (i. e. देवानीक); वर्णानामभावाऽवसानसंज्ञः स्यात् P. I. 4. 110; VIII. 3. 15. -6 A pause. -7 The end of a verse, or the verse itself; एकावसाना-द्वयवसाना-क-क्. -8 A place of dismounting from a horse. -9 A place (स्थान); resting place, residence; दर्श *a.* looking at one's place of destination.

अवसानक *a.* Coming to an end, dying, perishing.

अवसान्य *a.* Ved. Belonging to the end of a verse.

अवसायः [अव-सो-घञ् P. III. 1. 141] 1 Conclusion, end, termination; destruction; शरवर्षैरवसायमाभ-

याशः Si. 20. 72. -2 Remainder. -3 Completion. -4 Determination, resolution, decision, certainty.

अवसायिन् *a.* Residing, dwelling in; cf. अंत्यावसायिन्.

अवसित *p. p.* [सो-क्त] 1 Finished, ended, completed; अवसितो दर्शनार्थः M. 2; यूपवत्यवसिते क्रियाविधौ R. 11. 37; अवसितश्च पशुरसौ Dk. 91 it is all over with the brute; मंडनासि S. 4; वचस्यवसिते तस्मिन्सर्ज गिरमात्मनः Ku. 2. 53; अनवसितवचन एव मयि Dk. 103; Bk. 10. 6. -2 Known, understood. -3 Well cooked, matured. -4 Resolved, determined, ascertained. -5 Standing in a pause -6 Stored, gathered (as grain). -7 Tied, fastened, bound. -8 Gone. -9 Remaining, dwelling (Ved.). -तं 1 A dwelling place; नवावसिते वैनामहरेयुः Sat. Br. -2 Corn ground.

अवसेय *pot. p.* 1 To be determined, finished. -2 Perishable.

अवस्कंद 1 P. 1 To attack, storm, assault; overpower, overwhelm; छायापव्यवस्कंदितुं Mv. 3; प्रभुरिव नामवस्कंदयितुं *ibid.* to attack or insult; पुरमिवरकंद लुनीहं नंदनं Si. 1. 51; स्नेहावस्कंदहृदया Rām. affected. -2 To spring or leap down. -3 To pour out. अवस्कंद-इदं 1 Attacking; attack, assault; प्रदानं Pt. 3. 39 leading an assault. -2 Descending; स नद्यवस्कंदमुपासृष्टश्च Bk. 2. 11. -3 A camp (जिगीषूणां निवेशस्थानं Halāy.).

अवस्कंदित *p. p.* 1 Attacked. -2 Gone down, descended. -3 Refuted. -4 Bathed, bathing.

अवस्कंदित् *a.* 1 Attacking, assaulting; outraging; गौतमद्वारावस्कंदितं Mv. 1. -2 Covering. -3 Leaping upon.

अवस्कृ 6 U. To scratch, butt against; रोधांसि धीरमवस्कृतिरे महोक्षाः Si. 5. 63.

अवस्करः [अवकीर्यते इत्यवस्करः, कृ-अप् सुट् P. VI. 1. 148] 1 Ordure, excrement. -2 The privities (गृहदेश). -3 Dirt, sweepings (in general); गृह-द्वाराशुचिस्थानरथ्यावस्करशोधनं Nārada. -4 A place for faeces, dung-hill. -Comp. -मंदिरे a privy, water-closet.

अवस्करक *a.* [अवस्करे भवः, बुन् P. IV. 3. 28] Existing in the ordure.

-कः 1 An insect. -2 A sweeper, scavenger. -3 A brush, broom.

अवस्कृ *a.* Noxious, injurious. -वः A kind of worm.

अवस्तात् *ind.* [अवरस्मिन् अव-रस्मात् अवरमित्यर्थे अस्ताति अव आदेशः P. V. 3. 41] 1 Below, from below, downwards, hitherwards; प्रपदन *a.* attained from below (as heaven &c.). -2 (Used as a preposition) Under.

अवस्तु *n.* [कुत्सितार्थे नञ्] 1 A worthless thing or matter; अवस्तुनिर्वधपरं कथं नु ते Ku. 5. 66 intent on a bad object. -2 Unreality (of matter), insubstantiality; वस्तुन्यवस्त्वारीपोऽज्ञानं attribution of unreality; ता, स्वं unreality.

अवस्तु 9 P. To cover, spread, overspread, overcast; प्रकंपयन्नामव-तस्ते दिशः Ki. 14. 29 pervaded, filled; उरासि रसादवतस्ते स्तनाभ्यां Si. 7. 47. अवस्तरणं Spreading out.

अवस्तरः [अव-स्तु कर्मणि घञ् P. III. 3. 120] 1 A curtain. -2 A covering; a screen or wall of cloth around a tent. -3 A mat.

अवस्त्र *a.* Without clothes, naked.

अवस्था 1 A. 1 To remain, stay, abide; तेन सह सुखमवतिष्ठते K. 108; oft. with an adj. or adv.; विलोकयंती तावदवस्थे 205; पादौ विष्टभ्यः क्षणं भद्रावतिष्ठस्व Bk. 8. 11 stay, wait; अनीत्वा पंकतां धूलिमुदकं नावतिष्ठते Si. 2. 34. -2 To abide by, conform to, obey; न शासनेऽवस्थित यो गुरुणां Bk. 3. 14. -3 To live; क्षणमप्यवतिष्ठते धसन् यदि जेतुर्ननु लाभवानसौ R. 8. 87. -4 To stand (still), make a halt, stop; Bg. 1. 30, 14. 23; R. 2. 31, Ku. 3. 42, Si. 9. 83. -5 To stand, exist, chance to be. -6 To fall to, devolve on. -7 To enter; reach, attain to. -8 To stand apart, go off, withdraw. -9 To descend; go to. -10 To place (Ved.). -Caus. (स्थापयति) 1 To cause to stand or stop, station, keep, place; पश्चादवस्थापित-वाहिनीकः R. 13. 66; स्कंधावारमवस्थाप्य Dk. 174 having encamped; नि-क्षापाचं नागदेतकेऽवस्थाप्य H. 1. 3. -2 To fix, settle; शक्योऽवस्थापयितुं Mu. 1. -3 To establish, found; दैराज्यम-वस्थापयितुकामोऽस्मि M. 5. -4 To compose, collect, steady, fix (as heart &c.); न शक्नोमि हृदयमवस्थापयितुं U. 4. -5 To comfort, console. -6 To separate, divide.

अवस्थः The membrum virile. -स्था [अव-स्था-अङ्] 1 State, condition, situation; स्वामिनो महत्त्वस्था वर्तते